From the New Yiddish Library

The Zelmenyaners by Moyshe Kulbak

by Hillel Halkin

UNLIKE OTHER TWENTIETH-CENTURY Yiddish novelists Sholem Asch, Isaac Bashevis Singer, I.J. Singer, and Chaim Grade, Moyshe Kulbak is unknown to English readers, even to those with a special interest in Jewish literature. His one novel, *The Zelmenyaners,* has yet to be made available to them. And yet this novel, written by Kulbak in the Belarussian capital of Minsk in the late 1920s and early 1930s, is not only one of the greatest accomplishments of twentieth-century Yiddish prose, it is one of the finest narrative works in any language to come out of Soviet Russia. Alongside Isaac Babel's *Red Cavalry*, with which its shares stylistic affinities (Kulbak's prose is terse, diamond-hard, and written with a deadpan humor), *The Zelmenyaners* stands at the pinnacle of Soviet Russian Jewish fiction.

Until its publication in two parts, the first in 1931 and the second in 1935, Kulbak was better known to Yiddish readers as a poet and playwright. Born in 1896 in the Belarussian shtetl of Smorgon, he received a traditional Jewish religious education and was sent at the age of thirteen to study at the famed Volozhin Yeshiva in Lithuania, the Harvard of East European Talmudic academies. In 1914 he settled with his parents in Minsk and in 1920, after the Bolshevik victory in the Russian Civil War, moved to Berlin. Three years later he left for Vilna, then the capital of an independent Lithuania and a center of Yiddish literary creativity. There he found work as a teacher of literature and began publishing his first poems, the earliest volume of which, *Lider (Poems)*, appeared in 1922. A popular figure, he was soon recognized as a leading young Jewish intellectual and writer and enjoyed a following as a teacher and a poet.

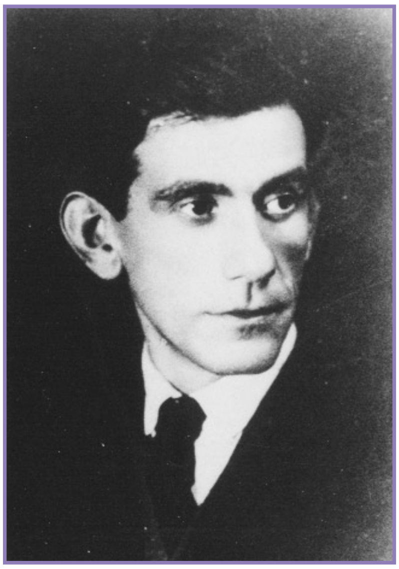

Moyshe Kulbak
Courtesy of YIVO Institute for Jewish Research.

In 1928 Kulbak returned to Minsk. Although prominent in avant-garde Yiddish circles and "progressive" in his political views, he was not a Communist, and his decision to live in Soviet Russia was less a question of ideology than of hoping to benefit from better working conditions while being close to his family. Yet in purely literary terms, the move from Vilna to Minsk was a retrogressive step back from the center to the provinces. Moreover, any illusions Kulbak might have had about the new Soviet society were quickly dispelled by his contact with it. Though the heavy hand of Stalinist terror had not yet descended on Russia, and Yiddish cultural life there was still vibrant and not wholly regimented, Kulbak was quick to see that the Soviet experiment was rapidly degenerating into a repressive bureaucratic state ruling a crudely manipulated population. He also saw that, despite proud Soviet boasts of the cultural autonomy granted Russian Jews – the only Yiddish-speaking community in the world to enjoy, in theory, the full recognition and material support of its government – the realities of Soviet life were leading to the rapid destruction of Russian Jewish culture.

The result was *The Zelmenyaners* – a semi-comic novel, set on the outskirts of a city like Minsk and telling the story of four generations of a Belarussian Jewish family, all living around a communal courtyard known as the *rebze hoyf*. The patriarch and matriarch

of this clan, Reb Zelmele and his wife, Bubba Basha, are already close to death when the novel begins, having come to Minsk many years ago from "deep Russia." They have four sons, Uncle Folye, Uncle Itshe, Uncle Zishe, and Uncle Yude, all with wives and children of their own, of whom the most important are Itshe's sons, Bereh and Folke, Zishe's daughter, Tonke, and Yude's daughter, Khayele, and son, Tsolke – some of whom marry and have children too. Yet throughout all this the Zelmenyaners remain a distinct breed, as described in the first excerpt below.

Like more somber European generational novels – Thomas Mann's *Buddenbrooks*, for example – *The Zelmenyaners* tells a tale of decline and fall. To be sure, this fall does not take place from any great height, because Reb Zelmele and Bubba Basha, the clan's founders, are *proste yidn*, simple, uneducated Jews whose knowledge of the world does not extend very far beyond their noses. They are Jews in every fiber of their being, and it is the corrosion of these fibers by modernity and Communism that we see take place in the course of the novel. The second generation, that of Itshe (a tailor), Yude (a carpenter), Zishe (a watchmaker), and Folye (a recluse who speaks to no one because "he was once insulted as a child"), though no longer religiously observant, still has this visceral Jewishness in its blood.

The third generation, however, is a different story. Bereh is a committed Bolshevik, a member of the local Party militia who – again like Babel's narrator – fought with the Red Cavalry during the Russian Civil War. (A long section of *The Zelmenyaners* tells of this episode.) Tonka is a Communist, too, a more intellectual (and therefore more foolish and unscrupulous) one than Bereh, an enthusiastic reader of Party literature and five-year plans. Folke is a callow opportunist; Hayaleh, who marries her cousin Bereh, a self-centered hysteric; and only Tsolke – a hapless fellow who (between being hopelessly and unrequitedly in love with Tonka and periodically failing at inept attempts at suicide like the one described below) turns himself into the family historian – has any attachment to the world of the past.

For Kulbak, the Zelmenyaners are the Everymen of the Jewish experience in Soviet Russia. Apart from their concentration in a single compound, there is nothing very unusual about them. A dogged breed devoid of self-awareness, they are quirky without being distinguished and persistent while having no goals. They are above all survivors – and the political moral of *The Zelmenyaners* is that, even in the relatively liberal period of Communist rule in Soviet Russia, the system has created a state apparatus under whose crushing weight not even survivors can survive. In the novel's last pages, the *rebze hoyf* is literally destroyed – from within as well as from without, because it is Tonka, the Zelmenyaners' own flesh-and- blood, who convinces the authorities that her family has no right to so much private property, which should be nationalized and torn down to build a factory while its inhabitants are relocated.

The book ends with one of the Rabelaisian lists that Kulbak revels in, describing what was salvaged from the *rebze hoyf*, which is already strewn with scaffolding for the erection of the factory. The items include an "old koshering pot," the *veykshaft*, used to soak meat in order to drain the blood from it. This is a typical Kulbak throwaway detail. Is it a last absurd irrelevance (no one in the *rebze hoyf* keeps kosher anymore) or a profoundly symbolic summing up? And if so, what does it symbolize? The stubborn continuity of Jewish life under the Soviet regime despite all attempts to destroy it (someone has remembered to take along the *veykshaft*)? The careless abandonment of Jewish life under the Soviet regime (someone has forgotten to take along the *veykshaft)*? Both?

For three years after the publication of *The Zelmenyaners'* second half, the novel's ironies and ambiguities may have protected its author against the reprisals of a system that was held up in it to frequent and only lightly veiled ridicule. Yet as the Stalinist juggernaut gathered momentum in Soviet Russia, Kulbak's days were numbered. In any political trial held against him, *The Zelmenyaners* was more than sufficient testimony to condemn him for holding anti-Soviet views. And so, presumably, it did. He was arrested for "reactionary activities" in 1938, the same year as was Isaac Babel, and died or was executed two years later in a Soviet prison camp.

Hillel Halkin is at work on a complete translation of The Zelmenyaners, *to be published by Yale University Press under the auspices of the New Yiddish Library.*

excerpts begin on next page

THE ZELMENYANERS REMAIN A DISTINCT BREED...

...dark and bony, with broad, low foreheads. A Zelmenyaner has a fleshy nose. A Zelmenyaner has dimples in his cheeks. Generally speaking, he is a quiet, peaceful type who looks at people sideways, although some of the younger generation can be big and even insolent talkers. Deep down, however, these too are timid descendants of Reb Zelmele, even if, exposed to outside influences, they have taken to putting on airs. Zelmenyaners are patient and slow to anger. They are as quiet when they are happy as when they are glum. And yet something about them can glow like molten iron.

Over time, the Zelmenyaners have also developed their own smell – a faint fragrance of musty hay mixed with something else.

It has been known to happen that, in a railroad car packed with Jews yawning at a cold morning, a man opens his eyes and asks his neighbor:

"Excuse me. You aren't by any chance from N——, are you?"

"Yes, I am."

"Would you by any chance be a grandson of Reb Zelmele's?"

"Yes, I would."

The Jew folds his sleeves upon his chest and the train rattles on. He has smelled Reb Zelmele's odor in his sleep without knowing it. Nobody is consciously aware that the Zelmenyaners have their own smell.

There's something else peculiar about them, especially their menfolk. A Zelmenyaner likes to sigh by holding his breath and letting it out through his mouth in a soft snuffle of content such as is heard only in barns when horses are munching their oats.

Which goes to prove that Reb Zelmele hailed from the countryside.

In conclusion, a Zelmelide is as uncomplicated as a slice of bread. There has never been a barren woman in the family, nor a premature birth apart from Aunt Hesye.

As for baldness – you're no offspring of Reb Zelmele's if you show signs of it, though you may smell like a hayloft.

די זעלמעניאַנער זײַנען שוואַרצע, ביינערדיקע, מיט ברייטע, נידעריקע שטערנס. אַ זעלמעניאַנער האָט אַ פֿליישיקע נאָז. אַ זעלמעניאַנער האָט גריבער אין די באַקן. דאָס רובֿ איז ער אַ רויִקער שווײַגער, וואָס קוקט אויף אַלעמען פֿון דער זײַט, הגם ס'זײַנען אויך דאָ, דערהויפּט, צווישן דעם יונגן דור, שטאַרקע ריידער און ריידערקעס, אַפֿילו עזות־פּנימניקעד, נאָר אין גרונט זײַנען עס שעמעוודיקע רב זעלמעלעך, וואָס זײַנען אַרונטערגעפֿאַלן אונטער פֿרעמדע השפּעות און מאַכן דעם אָנשטעל. די זעלמעניאַנער זײַנען פֿאַרליטענע, ניט קיין בייזע. זיי שווײַגן כמורנע און פֿריילעך, הגם ס'איז אויך פֿאַראַן אַ באַזונדער זעלמעניאַנישער נוסח, וואָס גליט ווי אײַזן.

די זעלמעניאַנער האָבן אויסגעאַרבעט אין משך פֿון דורות אַן אייגענעם ריח — אַ מין ווייכן גערוך פֿון צוגעלעגענעם היי מיט נאָך עפּעס.

ס'טרעפֿט אין אַ וואַגאָן, ייִדן פֿאָרן, ס'איז געפּאַקט, מ'גענעצט צו דעם קאַלטן פֿרימאָרגן, מיט אַ מאָל רײַבט אויס אַ ייִד די אויגן און טוט אַ פֿרעג:

— זײַט איר ניט רב זעלמעלעס אַן אייניקל?

— יאָ, רב זעלמעלעס אַן אייניקל.

דער ייִד פֿאַרלייגט די הענט אין די האַרבל און פֿאָרט ווײַטער. דאָס האָט ער אין שלאָף דערשמעקט רב זעלמעלעס ריח, הגם קיינער פֿון שטאָט האָט זיך אויף דעם זיכער ניט פֿאַרטראַכט; קיינעם פֿאַלט גאָר ניט אײַן, אַז די זעלמעניאַנער האָבן אַ באַזונדערן ריח.

פֿאַראַן נאָך אַן אייגנטימלעכקייט אין דער משפּחה, וואָס איז כאַראַקטעריסטיש פֿאַר די מענער:

אַ רב זעלמעלע האָט ליב גלאַט אַזוי זיך אָפּזיפֿצן, אָפּכאַפּן דעם אָטעם, דערבײַ לאָזט ער אַרויס צווישן די ליפּן אַזאַ מין פֿריילעכן, צאַרטן הירזשע, וואָס מ'קען עס אונטערהערן בלויז בײַ אַ שטאַל, ווו פֿערד שטייען און קײַען האָבער.

דאָס אַלץ באַווײַזט, אַז רב זעלמעלע האָט געשטאַמט ערגעץ פֿון ייִשובֿ.

פֿון דעם זעט מען אויך, אַז אַ רב זעלמעלע איז גרײַלעך אײַנפֿאַך, ווי אַ שטיק ברויט. ס'זײַנען נישטאָ קיין עקרות אין דער משפּחה, נישטאָ קיין געפֿאַלענע פֿאַר דער צײַט אויסער די מומע העסיע.

טאָמער אַ פּליך — איז עס ניט קיין שפּראָץ פֿון רב זעלמעלעס שטאַם, מעג אַפֿילו טראָגן פֿון אים מיט היי, ווי פֿון אַ סענעזענץ.

TSOLKE

The summer day blazed all around them, limning every corner of Reb Zelmele's yard in dark brown flame. The Zelmenyaners sat on their front stoops with shirts unbuttoned, oblivious of what was happening under their noses.

Halfway through the night they were wakened by wild, dark cries. These came from Uncle Itshe. The *rebze hoyf* went stiff with fright. Naked figures ran from the rooms, disheveled men and women in pale nightgowns. The cries seemed to be coming from overhead, from Uncle Yude's attic.

Uncle Folye's dreary little wife poked his ribs.

"Wake up! Someone's being murdered! Folye, for God's sake, wake up!"

Uncle Folye turned grumpily over on his other side and grumbled into his mustache:

"You can all go to hell! I have to get up early for work tomorrow."

His wife relentlessly yanked the pillow from beneath his head. Half-asleep, he stumbled into the yard and up a ladder propped against the wall to Uncle Yude's attic, taking it several rungs at a time.

The cries soon stopped.

Huddled breathlessly below, all heads were craned toward the opening of the attic.

"This calls for Bereh," the Zelmenyaners told one another, teeth chattering. "He's the only one who can handle this."

Uncle Itshe's son Folke, equipped with a flashlight and a revolver, followed Folye up to the attic.

"Say something!" they shouted up to them. "What is it? Thieves?"

Soon Folke's flashlight flickered through the attic door. "It's nothing," he called in his cavernous voice. "You can go back to sleep. Tsolke's hung himself."

"What?"

"Is he dead?"

"Of course not. He's just done it again, that's all."

Uncle Itshe had gone on sitting on his stoop in the dark, minding his own business and waiting to see what

עס איז פֿאַרגאַנגען דער זומערדיקער טאָג אויף אַלע פֿיר זײַטן, און רב זעלמעלעס הויף איז געשטאַנען בולט מיט אַלע זײַנע ווינקלען אין די טונקל־ברוינע פֿײַערן. זעלמעניאַנער זײַנען געזעסן צעשפּיליעט אויף די שוועלן, און קיינער האָט ניט געוווּסט, וואָס עס קלײַבט זיך באַהאַלטענערהייט אָט בײַ זיי אונטער דער נאָז.

אַרום האַלבער נאַכט האָט מען פּלוצלינג דערהערטווילדע, פֿינצטערע געשרייען. דאָס האָט געשריִען פֿעטער איטשע. דער רעבזע־הויף איז פֿאַרשטאַרט געוואָרן פֿון שרעק. מע איז געלאָפֿן נאַקעטע פֿון די שטיבער. אין דער פֿינצטער האָבן זיך געבלייכט לאַנגע ווײַבערשע העמדער און צעפּאַטלטע מאַנצבילן. די גוואַלדן האָבן זיך געטראָגן ערגעץ פֿון דער הייך, דאַכט זיך פֿון פֿעטער יודעס בוידעם.

דעמלט האָט דאָס קליינע טרויעריקע ווײַבל גענומען שטורכען פֿעטער פֿאָליען אין זײַט:

— שטיי אויף, מע קוילעט מענטשן אין הויף!

— פֿאָליע, האָב רחמנות, שטיי אויפֿעט!

פֿעטער פֿאָליע האָט זיך בייז אַ קער געטאָן אויפֿן זײַט און גענומען בוראַטשען אין וואָנץ:

— ברעכט דעם קאָפּ אַלע, כ׳דאַרף ראַניצע אויפֿשטיין צו דער אַרבעט!

דאָס ווײַבל האָט אים אָבער ניט אָפּגעלאָזן, געשלעפּט די קישן פֿון צוקאָפּנס, איז ער אַראָפּ אַ פֿאַרשלאָפֿענער אין הויף און גלײַך אַרויף איבערן לייטער צו פֿעטער יודען אויפֿן בוידעם, נעמענדיק עטלעכע טרעפּלעך פֿאַר אַ מאָל.

די געשרייען האָבן באַלד אויפֿגעהערט.

מע איז געשטאַנען, צונויפֿגעטוליעטע און פֿאַרהעשעטע, מיט פֿאַריסענע קעפּ צום בוידעם־לאָך.

— מע מוז לויפֿן נאָך בערען, — האָט די זעלמעניאַנער געקלאַפּט אַ צאָן אָן אַ צאָן, — אָן אים וועסטו דאָ גאָרנישט מאַכן!

פֿאַלקע פֿעטער איטשעס איז אָנגעפֿלויגן מיט אַן עלעקטריש לעמפּל אויפֿן ברוסט, מיט אַ רעוואָלווער אין האַנט, באַוואָפֿנט ווי סע דאַרף צו זײַן, און ער האָט זיך אויך געלאָזן צום בוידעם.

— ענטפֿערט, וואָסי דאָרטן, גזלנים?

באַלד האָט זיך פֿאַלקעס שיטעטרע עלעקטרע אַרויסגעגאָסן צוריק פֿון דעם בוידעם טירל און עס האָט זיך דערטראָגן זײַן שלינגענדיקע שטים:

— סי גאָרנישט, סי גאָרנישט — צאַלקע האָט זיך אויפֿגעהאָנגען!

— וואָס?

— אויף טויט?

— ניין, ווי אַלע מאָל, פּונקט ווי אַלע מאָל.

would happen. Late at night he saw Tsolke run from his room without a jacket, take the ladder from the shed, lean it with unnatural strength against the roof, and climb it like a man possessed.

Question:

Was or wasn't it right of Itshe to have climbed after him?

The consensus was that it was right. .

And in fact he got there just in time to catch Tsolke as he fell.

Tsolke, however, was in such a state of despair that he kicked Uncle Itshe in the head. This caused Itshe to panic. Since he was, in his opinion, holding a dead man, who had given him such a kick?

That was when he raised a rumpus.

Even hung, Tsolke wasn't worth a strung herring.

THE *REBZE HOYF*

This is what was salvaged at the last moment from the demolished *rebze hoyf:*

Twelve copper pans, eight large pots (copper too), sixteen cast-iron pots, three copper jugs, five earthenware ones, six iron pokers, four oven brooms, seventeen graters, eighteen small slop-tubs, four large ones, a shovelful of flour, a box of Wissotzky tea, a jar of blackberries, a doormat in good condition, a bolt, a muff, a hard hat bequeathed by Uncle Zishe, may he rest in peace, some dried lemon peels bound with string, one felt boot (the other, alas, had mildewed), an inkstand, a brass scales and weight, a white herring-chopping tile, and a birch bobbin. Uncle Folya ripped from a wall a porcelain electric fixture, and Aunt Gita, a mezuzah from a door. Perhaps, in the new apartments that awaited them, there would be a place to attach a mezuzah.

One corner of the courtyard was dark with people.

"What do you say to those Zelmenyaners? It looks like they're getting some fine apartments!"

"Free of charge!"

Pious Jews, the *rebze hoyf*s boarders, stood around with walking sticks and fine beards, discussing the situation from various angles. Some thought the Zelmenyaners were being taken advantage of. Any Zelmenyaner appearing among the scaffolds was quickly surrounded like a man on his deathbed:

"So, what's the latest? Not good, eh?"

פֿעטער איטשע האָט זיך טאַקע ניט געמישט. ער איז געבליבן בלויז זיצן אויפֿן שוועל אינדערפֿינצטער, כּדי צוקוקן זיך, וואָס דאָ וועט זײַן. שפּעט בײַנאַכט האָט ער דערזען, ווי צאָלקע איז אָן אַ רעקל אַרויסגעלאָפֿן פֿון שטוב, געכאַפּט דעם לײַטער בײַם שטאַל און עפּעס גאָרניט לויט זײַנע כּוחות אַ הייב געטאָן אים צום דאַך. צאָלקע איז ווי אַ באַנומענער אַרופֿגעלאָפֿן צום בוידעם.

פֿרעגט זיך:

דער פֿעטער איטשע האָט אים דעמלט געדאַרפֿט נאָכגיין, צי ניט?

— ער האָט געדאַרפֿט!־־אַזוי זאָגן אַלע.

און ער האָט אים טאַקע אונטערגעכאַפּט אין דער סאַמע ריכטיקער מינוט.

צאָלקע איז אָבער געווען אַזוי פֿאַרביטערט אויף דער וועלט, אַז ער האָט ארויסגעשלעפּט אַ פֿוס און גענומען שלאָגן דעם פֿעטער איבערן קאָפּ, איז דעם פֿעטער איטשען באַפֿאַלן דעמלט די גרויסע שרעק: ווי־באַלד דעם געהאַנגענעם האַלט ער אויף זיך, טאָ ווער עס אים דאָ שלאָגן מיט אַ פֿוס אין קאָפּ?

פֿעטער איטשע האָט געמאַכט אַ געוואַלד.

דעמלט האָט צאָלקע זיך שוין ניט געווערט, געהאַנגען, ווי אַ הערינג אויף אַ שטריקל.

און אָט וואָס מע האָט אַרויסגעראַטעוועט אין לעצטן מאָמענט פֿון אומגעקומענעם רעבזע־הויף:

צוועלף קופּערנע פֿענדלעך, אַכט טעפּ גרויסע, קופּערנע, זעכצן טשוהונעס, דרײַ קופּערנע ליאַקן, פֿינף — ליימענע, זעקס אײַזערנע קאָטשערעס, פֿיר פּאָמעלעך, זיבעצן ריבאײַזנס, אַכצן פּאַמונצקעלעך קליינע, פֿיר גרויסע, אַ שופֿל פֿון מעל, אַ וויעכעטש, אַ פּושקע פֿון וויסאָצקיס טיי, אַ פֿלעשל מיט שוואַרצע יאַגדעס, אַ ראָגאָזשע נאָך אַ גאַנץ גוטע אויף צו באַשלאָגן אַ טיר, אַ ריגאַל, אַ מופֿטע, אַ האַרטע הוט, איבערגעבליבן פֿונעם פֿעטער זישען, עליו־השלום, אַ שנירל מיט אויסגעטריקנטע שאָלעכץ פֿון ציטרין, איין וואָליק, דער צווייטער איז ווי אין וואַסער אַרײַן, אַ טינטער, אַ מעשענע שאָל און אַ וואָג, אַ ווײַסע קאַכליע צו מאַכן אַ הערינג, אַ בעריאָזעווע קלעצל. דער פֿעטער פֿאָליע האָט פֿון וואַנט אַראָפּגעריסן אַ פּאָרצעלײַען טעפּעלע פֿון עלעקטרע, און די מומע גיטע — אַ מזוזה פֿון טיר, אפֿשר וועט זיך נאָך אײַנגעבן אין די נײַע דירות אַרויפֿשלאָגן ערגעץ אַ מזוזה.

בײַם ראָג הויף איז שוואַרץ געווען פֿון מענטשן.

— וואָס זאָגט איר צו די רעב זעלמעלעך? דערווײַלע קריגט מען די פֿײַנע דירות!

— אומזיסט און אומנישט!

פֿרומע ייִדן, קעסטניקעס, מיט שטעקלעך אין די הענט, מיט

From the back cover of *The Zelmenyaners*,
Central People's Press of the FSSR, Moscow, 1931.

The Zelmenyaners were sparing of words. Regarding the circle around them with a superior look to betoken that (trust them) they knew everything and weren't talking, they vanished back among the scaffolds to resume their secret work – most likely, pulling nails from the walls.

And so the Zelmenyaners made off with the *rebze hoyf* piece by piece, scuttling quietly behind the wooden boards like a band of mice, packing everything into chests and carrying it off like threads plucked from an old, tattered coat. When the rooms were reduced to the bare brick walls, nothing was left among the scaffolds but a glimmer of cobwebs and the bare ribs of what once had been. In the middle of the night a girlish voice was heard calling in the *rebze hoyf*:

"Hay'ke! Where'd you put the old koshering pot?"

"Hey! Where's the koshering pot?"

It was the end. A glare of electric lights lit the *rebze hoyf*. There was a ring of dozens of pickaxes. A crane creaked high overhead, lifting bricks for the top floors. A luminous glow flooded the sky above the old roofs that hugged the street. It was reflected in the little windows of the low-ceilinged rooms, where the sleepers heard in their sleep the sound of the last rafters falling. PT

שײנע בערד, זײַנען גאַנצע טעג געשטאַנען בײַם רעבזע־הויף און האָבן אויך באַהאַנדלט אויף פֿאַרשײדענע אופֿנים דעם ענין זעלמעניאַנער. מע האָט אײַנגעזען אין דעם אַ פֿינגער פֿון נעגישעס. אַ זעלמעניאַנער, אַז ער האָט זיך באַוויזן פֿון אונטער די רישטעוואַניעס, איז מען אים באַלד באַפֿאַלן ווי אײנעם, וואָס איז אַרויס פֿון אַ חולה־מסוכן:

— נו וואָס, טאַקע ניט גוט?

דער זעלמעניאַנער איז פּלוצלינג געוואָרן קאַרג אויפֿן וואָרט, באַטראַכט די רעדלעך מענטשן מיט אַ[1] העכערן סאָרט קוק, ווי אײנער, וואָס ווײסט שוין ברוך־השם אַלץ, נאָר ער זאָגט ניט, און ער איז באַלד צוריק פֿאַרשוווּנדן אונטער די רישטעוואַניעס צו דער געהײמניספֿולער אַרבעט — מסתּמא רײַסן טשוועקעס פֿון די ווענט.

אַזוי האָבן די זעלמעניאַנער צעשלעפּט דעם רעבזע־הויף שטיקלעכווײַז, געגריזשעט אים שטילערהײט אונטער די ברעטער, ווו אַ כאַפּטע מײַז, געפּאַקט אין די קאַסטנס און צעטראָגן אים, ווי אײנציקע פֿעדעם פֿון אַן אַלטן צעטרוכנעטן בגד. דערנאָך, אַז די געמויערטע ווענט האָבן זיך גענומען ציִען אויך צו די שטיבלעך, האָט מען דאָרטן, אונטער די רישטעוואַניעס, געפֿונען בלויז אַ שײַן פֿונעם רעבזע־הויף, שפּינוועבס, הוילע ריפּן און מער גאָרניט, נאָר בײַ נאַכט האָט נאָך אַלץ געשריִען אַ מײדלש קול אינעם רעבזע־הויף:

— כײַקע, ווּ ס'טע אַוועקגעשטעלט דעם װײקשאַפּט?

— האַ, ווּ איז דער װײקשאַפּט?

עס איז שוין געווען נאָך אַלעמען. איבערן הויף האָט זיך געריסן אַ גרויסע שײַן פֿון עלעקטרישע לאָמפּן. ס'האָט זיך געטראָגן אַ געהילך פֿון צענדליקער העק. הויך איבער די שטיבער האָט שווער געסקריפּעט אַ הײבמאַשין, וואָס האָט דערלאַנגט ציגל צו די העכסטע שטאַגעס.[1] די ליכטיקײט, פֿאַרנומען דעם גאַנצן הימל, האָט געפּלײצט איבער די אַלטע דעכלעך פֿון דער אָפּגעלעגענער גאַס, אָפּגעשלאָגן אין די קלײנע פֿענצטער פֿון די נידעריקע שטיבלעך, ווו מע האָט געהערט אין שלאָף, ווי ס'פֿאַלן אײַן די לעצטע קראָקוועס פֿונעם רעבזע־הויף. PT

[1] ש ט אַ ג — שטאָק.